

Seria: Profesorki Super-Babki
Nr odcinka: 226
Podseria: opiekunki dzieci
Podseria: z Hitlerowskich obozów/z Sowieckich lagrów

Stanisława Leszczyńska – opiekunką dzieci w Auschwitz

=====

Polecana/omawiana książka:

- [1] Maria Stachurska: *Położna. O mojej cioci Stanisławie Leszczyńskiej.* Burda Media Polska, Dopisek na przedniej okładce: Pierwsza pełna biografia położnej z Auschwitz-Birkenau, Warszawa 2020.
- [2] Magda Knedler: *Położna z Auschwitz. MANDO,* Kraków 2020. Dopisek na przedniej okładce: *Przejmująca opowieść o Staniławie Leszczyńskiej.*
- =====

To jakiś absurd, ale to prawda: Hitlerowcy aresztowali kobiety w stanie błogostwionym¹! Urodzone dzieci Niemcy przez długi czas zabijali. Lepiej nie wiedzieć jak. Warto chwilę pomyśleć – zanim zaczniesz się czytać.

Podseria 'opiekunki dzieci' jest wyjątkową w naszej serii. Nie zawsze odcinki były tak oznaczane, ale można do niej zaliczyć odcinki o numerach: 53, 122, 125, 130, 131, 155, 161, 169, 170 oraz 218. Heroiny czasem równocześnie należą do innych podserii np. odcinek nr 125: Anna Dymna została wyróżniona godnością akademicką DHC.....

Mamy straszne czasy, na Ukrainie trwa wojna (pisano w lipcu 2023r.), dzieci są

¹ <https://www.medme.pl/artykuly/prawa-kobiet-w-ciazy-co-przysluguje-ciezarnym-w-pracy,87197.html>; prawa ciężarnych w pracy w Polsce.

<https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/Content/40897/019.pdf>; **Odmienności w wykonywaniu kary pozbawienia wolności wobec kobiet w obowiązującym ustawodawstwie polskim**, Autorka: Katarzyna Sitnik. <https://diada.eu/lekarz/dr-katarzyna-sitnik-warchulska/>;

mordowane, porywane i doświadczają niebywałych cierpień. Ale niestety nie tylko na Ukrainie. Zatem przypomnienie Heroiny jest po wielokroć ważne. Znowu Hitlerowcy chcą zabijać.

Omawiana książka [1] ma 256 stron, bardzo gruby papier, okładki są wykonane z grubego, sztywnego kartonu. Na przedniej okładce mamy zdjęcie bohaterki w uniformie zawodowym, w tradycyjnym białym czepku. Na przedniej wyklejce jest drzewo genealogiczne Jej rodziny – **Zambrzyckich** – sięgające przodków Jana (1775-1840) oraz Katarzyny /z Kamińskich/ (1777-1815). Warto znać swoich antenatów. Jeśli byli porządni, wspaniali – mogą dać życiowego ‘kopa’, dumę, poczucie własnej wartości – początkowo – tylko z powodu tradycji rodzinnych. Potem trzeba coś dodać od siebie. Książkę kończy wkładka kilkudziesięciu zdjęć z filmu „Położna”, strony ze zdjęciami nie są numerowane. Wewnątrz książki mamy wiele innych takich wkładek, wszystkie na papierze kredowym, wtedy też strony nie są numerowane, wszystkie zdjęcia są czarno-białe oprócz tego (Bohaterki) na okładce. Książka jest zatem bardzo gruba.

Książkę, jak wyjaśnia tytuł, napisała krewna naszej Heroiny – zatem w naturalny sposób miała dostęp do rodzinnej tradycji i rodzinnych fotografii. Heroina Stanisława miała czworo dzieci – córkę i trzech synów (dziś już nie żyją). Ona żyła w latach 1896-1974. Urodziła się w Łodzi. W obozie przebywała od początku 1943 roku². Cytaty ze strony [1]: „Cała rodzina została aresztowana w lutym 1943 roku. Ojciec wraz synami trafił do niemieckiego obozu Gross-Rosen, Stanisława z matką – do Auschwitz-Birkenau.” „Przyjęła około 3000 porodów. Żadne z dzieci nie zmarło podczas porodu, jednak do chwili uwolnienia obozu przeżyło tylko trzydzieścioro z nich. Ostatni poród odbierała w dniu, w którym Niemcy już uciekali, w płonącym baraku.”

Jak do tego doszło. Rozdział – str. 30: „Dzieciństwo na Bałutach”. Ojciec zajmował się różnymi rzeczami: był tkaczem, ale wolał samodzielność. Został sklepikarzem, ale także hodował i handlował końmi!! Świetnie się na nich znał. Ojciec Jan to niezwykle

² <https://ipn.gov.pl/pl/z-milosci-do-matki/165179,Stanislawa-Leszczynska-18961974.html>; dane z portalu IPN.

barwna postać – był w carskim wojsku dwukrotnie – np. w 1897r. wziął udział w walkach w Turkiestanie³. Dziś ta kraina leży m.in. na terenie Kazachstanu, który jest niepodległym państwem. Żona Henryka urodziła ośmioro dzieci, z których do dorosłości dożyło tylko troje. W dzieciństwie nasza Heroina pomagała przy kolejnym (trudnym) porodzie swojej mamy – urodziła się siostra Marta. Może to było impulsem do wyboru zawodu?? Działo się to na statku płynącym do BRAZYLII – zdjęcie z Rio de Janeiro z roku 1908 lub 1909. W 1913 już są zdjęcia ponownie z Łodzi. Co mówią zdjęcia?? A mianowicie iż stan majątkowy rodziny był bardzo dobry – eleganckie ubrania, wspaniałe sylwetki, fryzury, broszki, korale... W Brazylii Pan Jan także założył sklep kolonialny, też im się dobrze wiodło. Tam „Stasia” została zapisana do szkoły – zajęcia były po niemiecku!!! Zapewne przydało się w czasie wojny. Zapewne nauczyła się trochę portugalskiego. Łącznie spędzili na emigracji 2 lata. Ale „Stasia” została z wujostwem jeszcze pół roku, aby skończyć szkołę i otrzymać świadectwo, i uzyskała je z wyróżnieniem. Rozdział „Kierunek Brazylia” – potem inne i wreszcie: str. 94 „Szkoła położnych” w Warszawie na ulicy Karolkowej. Szkołę tę ukończyła w 1922 roku. W międzyczasie powstała niepodległa Polska.

Generalnie losy rodziny raczej zaprzeczają wiedzy uzyskanej w socjalistycznej szkole: o biedzie, o niskim wykształceniu, o patologiach, o braku inicjatywy itd. itp. – ciekawe kto teraz ponownie takie bzdury wciska?

Potem wojna – wkładka strona 128–129, zdjęcie rodzinne z 1940 roku – jakie zamyślony mają twarze. „W konspiracji” zaczyna się na str. 134. Cała rodzina działa w „Związku Jaszczurzym⁴”. Eseista mimo przeczytania dziesiątków książek i obejrzenia setek filmów – o tej organizacji dowiedział się po raz pierwszy. W Łodzi wydawali np. gazetę – a Hitlerowcy zakazali wszelkich polskich stowarzyszeń oraz publikacji!!!! „Aresztowanie” jak to Hitlerowcy (Gestapo) – z pistoletami, z kajdankami – mieszkanie zostało kompletnie spondrowane i ograbione ze wszystkich cenniejszych przedmiotów – str. 151. Nie ma co komentować. Bronek zdążył uciec

³ [https://pl.wikipedia.org/wiki/Turkiestan_\(region\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Turkiestan_(region)); o regionie.

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Organizacja_Wojskowa_Zwi%C4%85zek_Jaszczurczy; o organizacji.
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwi%C4%85zek_Jaszczurczy_\(XIV_wiek\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwi%C4%85zek_Jaszczurczy_(XIV_wiek)); inny związek jaszczurczy, o który czytał eseista, jako miłośnik historii – uwaga – z XIV wieku.

mimo iż za nim strzelali. Str. 155: „twarz zmieniła się jedną wielką ranę, oko było podbite” – jednak „o dziwo, Niemiec zostawił ją [w końcu] w spokoju” (str. 156). Ze stacji Łódź Radegast pojechały pociągiem w bydłych wagonach do Auschwitz.

Nie streszcza się książek. „Położna w Birkenau” to długi rozdział 175-212. Przeżyła, wróciła. Uzyskali dość duże mieszkanie w Łodzi w 1945r. **Syn** Broniek – zdjęcie – jako rycerz Jasnogórskiej Bogarodzicy. Rodzina była muzykalna – mieli 2 fortepiany. Wróciła do normalnej pracy w swoim zawodzie.

Każdy może sam sięgnąć po oryginał, samemu trzeba przeczytać losy Jej życia, a zwłaszcza z czasu uwięzienia.

Odmówiła nawet żądaniom lekarza SS w obozie, a jednak Jej nie ukarano.

Dopiero poprzez tę książkę oraz tło rodzinne eseista zrozumiał (wyobraża sobie) skąd miała siłę na zniesienie tak strasznych cierpień. Zaczęła „pracować” w Auschwitz jako położna w maju 1943r. i była tam do wyzwolenia przez Armię Czerwoną tj. do 27 stycznia 1945r. Może to lepiej iż nie wyszła na mróz w ramach ewakuacji obozu – tzw. marszu śmierci.

Ten odcinek należy zatem także do podserii Heroin z obozów i łagrów: 7, 11,13,15,31,42, 61-63, 82, 105, 155 oraz 190, Panie były z różnych krajów, niestety niektóre z nich nie przeżyły tychże obozów.

Książka [2] to jakby beletryzowany pamiętnik z w/w piekła. Co pewien czas mamy stronę „pasiak” z numerami więźniarek. Okładki są twarde, są 304 strony, na przedniej okładce w tle – lekko zamglona – brama obozu II w Brzezince (Birkenau). Prolog. Sierpień 1944 – już obóz. Kończy się po wojnie – rozdziały mają w tytułach słowo „mama” bo tak JA nazywano (w 1944r. miała **48 lat**). Cytat strona 99: „Przepuszczała przez siebie wszystkie emocje tych kobiet, swoich nowych córek. Przepuszczała przez siebie także poczucie niesprawiedliwości ...”. Wielu nie potrafiło potem żyć, bywali tacy co popełniali samobójstwa. Ona umiała jakoś się ?? odnaleźć. Część III – Listopad 1944, a IV to Grudzień 1944. Kończy się V – Styczeń-Luty 1945, ‘Od Autorki’

i Podziękowania. Tu dowiadujemy się iż narratorka rzeźbiarka została wykreowana na podstawie losów kilku więźniarek, które przeżyły i po wojnie pisały listy do naszej Heroiny.

Eseista nie przeczytał całości, trudno powtórzyć o książce jest 'polecana'. Eseista odwiedzał tereny obozów wielokrotnie, oglądał kilkadziesiąt filmów na te tematy. Miał nauczyciela Żyda z Londynu (na ATH). Wspólnie chodziliśmy po terenie dawnego obozu. Było ciężko, musieliśmy wrócić do bloku, gdzie jest wystawa poświęcona jego współwyznawcom. Innym razem eseista chodził w towarzystwie oficera US Army stacjonującego w Niemczech. Odesłał żonę i dzieci do hotelu (on ok. 30) ..., był w cywilu, na przepustce...

Zdjęcia eseisty z tych miejsc (Auschwitz I oraz II) w innych/dawnych odcinkach.

Książki warta przeczytania, warto wiedzieć o naszej HEROINIE więcej, a słowa 'heroína', 'bohaterka' nie zbliżają się nawet do oddania prawdy o Jej postawie.

LINKI

- a) <https://ipn.gov.pl/pl/z-milosci-do-matki/165179,Stanislawa-Leszczynska-18961974.html>; IPN.
- b) <http://www.wmpp.org.pl/pl/pielegniarki-na-frontach/ii-wojna-%C5%9Bwiatowa/stanis%C5%82awa-leszczy%C5%84ska.html>; Wirtualne Muzeum Pielęgniarstwa.
- c) <https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/197958/edition/199667/content>; TECZKA W FUNDACJI ZAWACKIEJ W TORUNIU!!!

Podcasty

<https://www.youtube.com/watch?v=ltjTToyYuds>; nie da się słuchać, 18 minut, program z TVP.

<https://www.youtube.com/watch?v=QSWQxM1Ceco>; nie do wiary.

<https://www.youtube.com/watch?v=vkV3eND094A>; kilkoro dzieci świadczy.

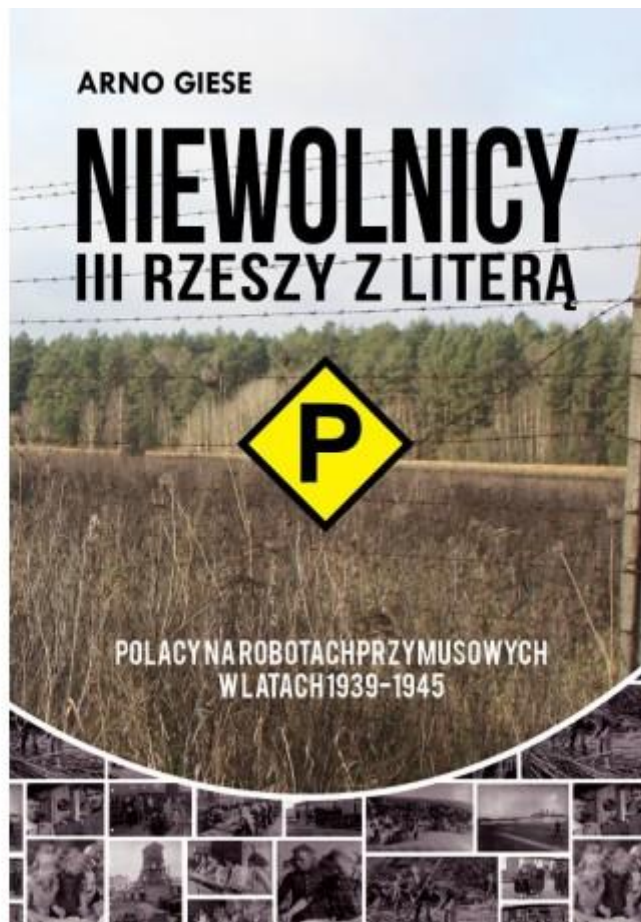
<https://www.youtube.com/watch?v=TVZLjHIGVyA>; kilka minut o Bohaterce, 1,5 roku pracy, kilka tysięcy porodów.

<https://www.filmweb.pl/film/Po%C5%82o%C5%BCna-2020-854251>; o filmie POŁOŻNA.

<http://niezlomnypatriota.pl/niewolnicy-iii-rzeszy-z-litera-p-polacy-na-robotach-przymusowych-w-latach-1939-1945/>; CYTAT:

<<Jaki jest cel powstania „**Niewolnicy III Rzeszy z literą „P”**”. **Polacy na robotach przymusowych w latach 1939-1945**”? Autor, mimo że sam jest Niemcem „z krwi i kości” i mógłby próbować łagodzić lub pomijać niewygodne fakty historyczne, on jednak odważnie konfrontuje się z historyczną prawdą po to, by świadczyć tymi zapiskami, o tym jak wyglądała obozowa rzeczywistość i jaki los zgotował człowiek drugiemu człowiekowi.>>

Okładka w/wspomnianej książki. Czasem mieli trochę lepsze warunki życia w niewoli.

Danuta Czech: *Kalendarz wydarzeń w KL Auschwitz*. Oświęcim: Wydawnictwo Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, 1992, s. 905. [ISBN 83-85047-04-2](#). [OCLC 69282863](#)

//Pani Danuta Czech była znajomą mamy eseisty, poznały się w Krakowie, na studiach,

Przesyłała potworne książki o losach dzieci. Korespondowały przez wiele, wiele lat.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Danuta_Czech;

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

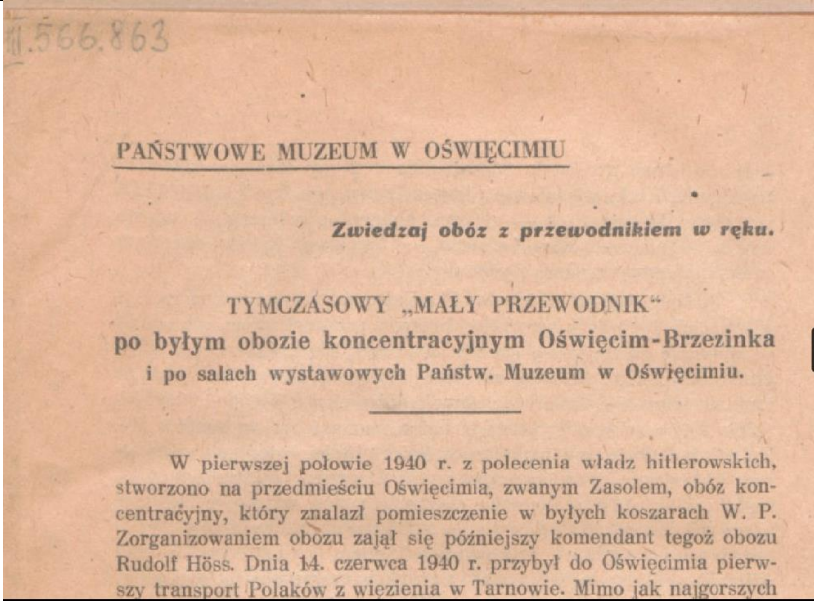
Informacja o konferencji w Łodzi

csr.org.pl/aktualnosci/csr/konferencja-popularno-naukowa-stanislawaleszczyńska-1896-1974

 Maps
  YouTube
  Maps

Konferencja w 2020 roku.

<https://polona.pl/item-view/a5290710-d80a-4fd8-9a66-0fe5ea102756?page=2;>

Zdjęcia z Auschwitz w odcinkach o innych więźniarkach.

ZWIĄZEK WALKI MŁODYCH w OŚWIĘCIMIU

przy współudziale

WOJEWÓDZKIEGO ZARZĄDU ZWIĄZKU
B. WIĘŹNIÓW IDEOWO-POLITYCZNYCH

zawiadamia:

W niedzielę, dnia 17. czerwca 1945 r.

odbędzie się

MANIFESTACJA

**poświęcona
pamięci ofiar obozu koncentracyjnego
w Oświęcimiu,**

w związku z pięćdziesiątą rocznicą przybycia pierwszych więźniów do tegoż
obozu w dniu 14. czerwca 1940 r.

PROGRAM OBCHODU:

- Godz. 9,00 Zbiórka na Placu Kościuszki w Oświęcimiu i wymarsz na miejsce obchodu.
„ 10,00 Msza Święta polowa i manifestacja.
Następnie oprowadzenie po terenie obozu.

ZWIĄZEK WALKI MŁODYCH
Zarząd Miejski w Oświęcimiu.

BUCHENWALD koło Weimaru

TO MAKSYMA ŁACIŃSKA – ale tu oczywiście szyderstwo!!!

Gdy eseista odwiedza tereny Hitlerowskich Obozów zwykle jest prawie sam!!!

W oddali – to nie żywi ludzie – to kamienie

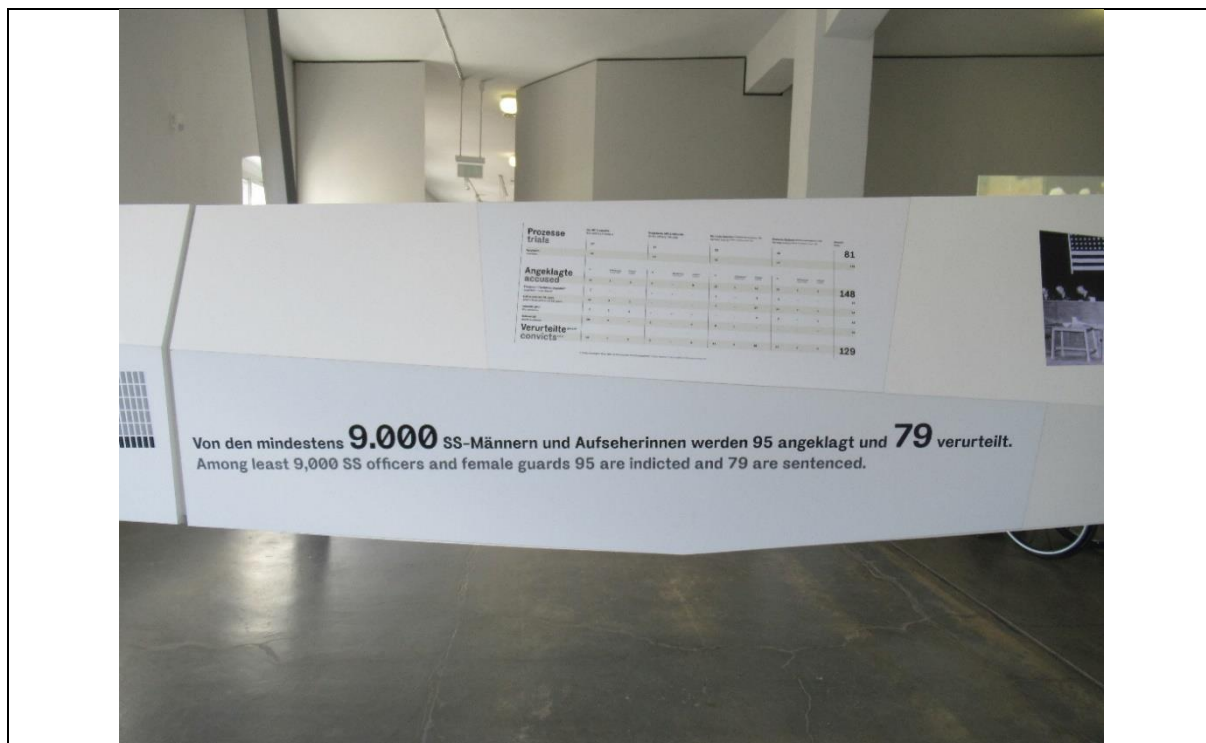
Na terenie dawnego obozu nie było (prawie) wcale żadnych zwiedzających = majówka 2023

Opuszczamy to straszne miejsce (w tle komin krematorium)

Wacław Szymanowski
1859-1930

Macierzyństwo
Motherhood
1901

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak.
oraz NAC i Internet - strona.

DODATEK SPECJALNY o Hitlerowskich obozach

W kilku poprzednich odcinkach kilka razy wspomniano o **problemie** liczby obozów oraz map geograficznych, gdzie one były. Generalnie mapy nie są one dobrze opisane, według eseisty powinno być zaznaczone „najbardziej znane”, „największe” obozy lub coś precyzyjającego/opisującego daną mapę.

Postulat eseisty: powinny być (?) zawsze dwie mapy tychże obozów np. na tle granic III Rzeszy i terenów ówczasie podbitych

oraz

ewentualnie dodatkowo na tle dzisiejszych granic, dziś istniejących państw.

W Europie było 42,5 tys. hitlerowskich obozów – nie do wiary!!!!

<https://nauka.money.pl/artykul/w-europie-bylo-42-5-tys-hitlerowskich-obozow,52,0,1262388.html>; (czytano w maju 2023);

CYTAT: „Naukowcy z amerykańskiego Holocaust Memorial Museum ustalili, że niemieccy naziści założyli w czasie swego panowania w latach **1933-1945** aż 42,5 tys. obozów i gett dla przeciwników politycznych, robotników przymusowych, Żydów i innych ofiar represji.”

<https://www.fakt.pl/polityka/nazistowskie-obozy-zaglady-ile-osob-zginelo-w-nazistowskich-obozach-zaglady-obozy/y37clzc>;

CYTAT: „W sumie przeszło przez nie **18 mln** osób, aż 11 mln zostało zamordowanych w takich miejscach, jak Auschwitz.”

https://pl.wikipedia.org/wiki/Roboty_przymusowe_w_III_Rzeszy;

CYTAT: „Pod koniec lata 1944 roku według niemieckich dokumentów na terenie III Rzeszy znajdowało się **7,6 miliona** zagranicznych pracowników oraz jeńców wojennych. Większość z nich została sprowadzona pod przymusem.”

● John C. Beyer; Stephen A. Schneider. Forced Labour under Third Reich. Nathan Associates. Część 1 oraz 2.

● <https://encyclopedia.ushmm.org/content/pl/article/nazi-camps>;

Z rodziny eseisty jeden wujek (żołnierz kampanii wrześniowej) został skierowany do stalagu⁵ w 1939 roku.

W trakcie wojny zmieniono jego status – „przeniesiono” do prac przymusowych w rolnictwie.

Eseista oglądał dwa filmy o obozach hitlerowskich⁶ na terenie Wielkiej Brytanii (Wyspy Normandzkie u wybrzeży Francji).

CYTAT: „Na opustoszałej wyspie Alderney naziści wybudowali cztery obozy koncentracyjne, nazwane tak, jak niemieckie wyspy (Helgoland, Sylt⁷, Borkum, Norderney), w których więziono 6 tys. osób. Większość więźniów przeniesiono z obozu Neuengamme w pobliżu Hamburga, a wśród nich znajdowali się Rosjanie, Polacy, niemieccy więźniowie polityczni i kryminalni,

⁵ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Stalag>; informacja o instytucji. Zawiera też listę stalagów na terenie dzisiejszej Polski.

⁶ <https://opinie.wp.pl/niemiecka-okupacja-wysp-normandzkich-podczas-ii-wojny-swiatowej-6126039969343105a>;

⁷ <https://dzieje.pl/aktualnosci/sylt-gdzie-kat-powstania-warszawskiego-byl-burmistrzem-uhonoruje-powstancow>;

CYTAT: „Gmina Sylt, w której jeden z katów powstania warszawskiego, generał SS Heinz Reinefahrt był po wojnie przez 13 lat burmistrzem, uczci pamięć ofiar niemieckich zbrodni. Sylt leży w kraju związkowym Szlezwik-Holsztyn, na północy Niemiec.”

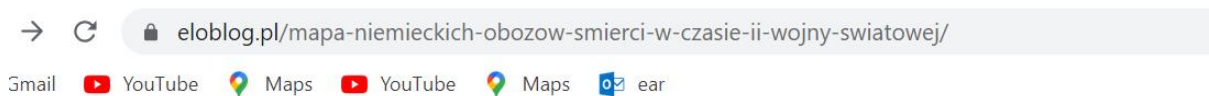
Makabryczny zbieg okoliczności.

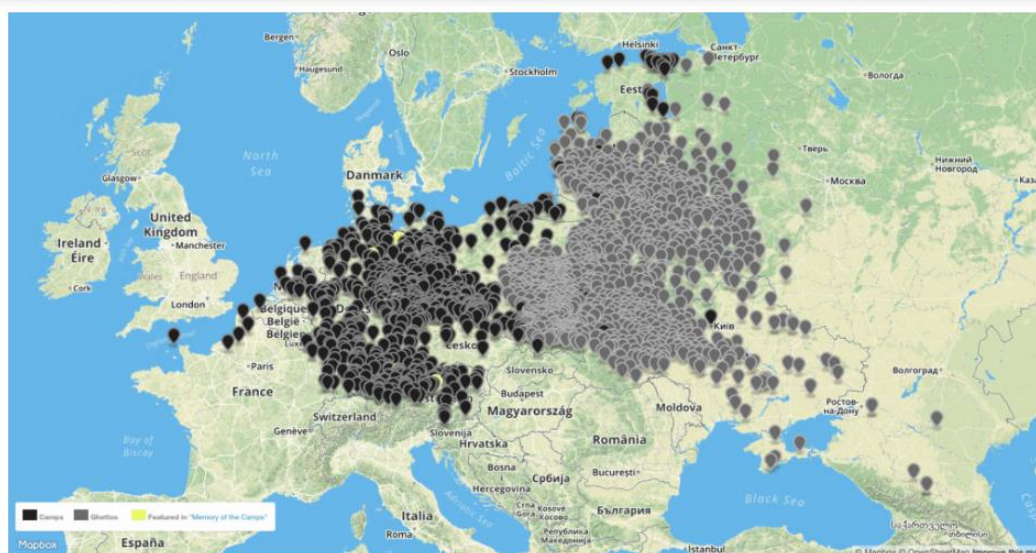
francuscy Żydzi i hiszpańscy republikanie. [Podaje się iż] 389 z nich zginęło z powodu chorób, niewolniczej pracy, lub podczas prób ucieczki.”

W wyżej wspomnianych filmach dziennikarze chodzili po terenie obozu/obozów. Wskazano m.in. lokalizację willi komendanta. Ekipa niemiecka miała drona z georadarem do wykrywania śladów tuż pod powierzchnią gleby. **Zakazano im** dalszych badań i musieli opuścić Zjednoczone Królestwo, podobno adekwatne informacje brytyjskie są utajnione do 2045 roku, eseista nie dożyje, ale warto będzie przeczytać.

Ekipa niemiecka była super-przygotowana, bo zapoznała się zawartością zachowanych archiwów. Pokazano szafy na kółkach, poprzesuwali, byli pierwsi (po wielu latach bezruchu), którzy mieli plany obozów oraz inne dane.

HISTORIA ▾ FILMY ▾ TURYSTYKA

Mapa niemieckich obozów śmierci i gett w czasie II wojny światowej – Źródło: apps.frontline.org/camps

Istnieje w/w strona i informacja o mapie interaktywnej, **ale mapa nie działa (u eseisty)**.
Najbardziej na zachód wychylona kropka to w/w obozy na Wyspach Normandzkich.

Wieża obserwacyjna na Wyspie Jersey zbudowana **przez Niemców** podczas okupacji, stan współczesny.

Źródło: <https://opinie.wp.pl/niemiecka-okupacja-wysp-normandzkich-podczas-ii-wojny-swiatowej-6126039969343105a>; fot. Wikimedia Commons.

Od tego podobno zaczęła się akcja dziennikarzy niemieckich – na wizji (w filmie) było 4-5 osób, przewodziła kierowniczką, ale za wizją byli jeszcze kamerzyści.

Ona zadała sobie pytanie jak to „Niemcy zbudowali” (?) skoro garnizon został uszczuplony przez Hitlera i część załogi musiała przemieścić się na front wschodni, [...]. Zatem kto budował?

Musieli być pracownicy – jacy, skąd? Ale skoro Brytyjczycy zostali wysiedleni!!! – to kto?

Zatem, musieli być pracownicy przymusowi – i tak powstał film, a wcześniej wykonano kwerendę w archiwach.

